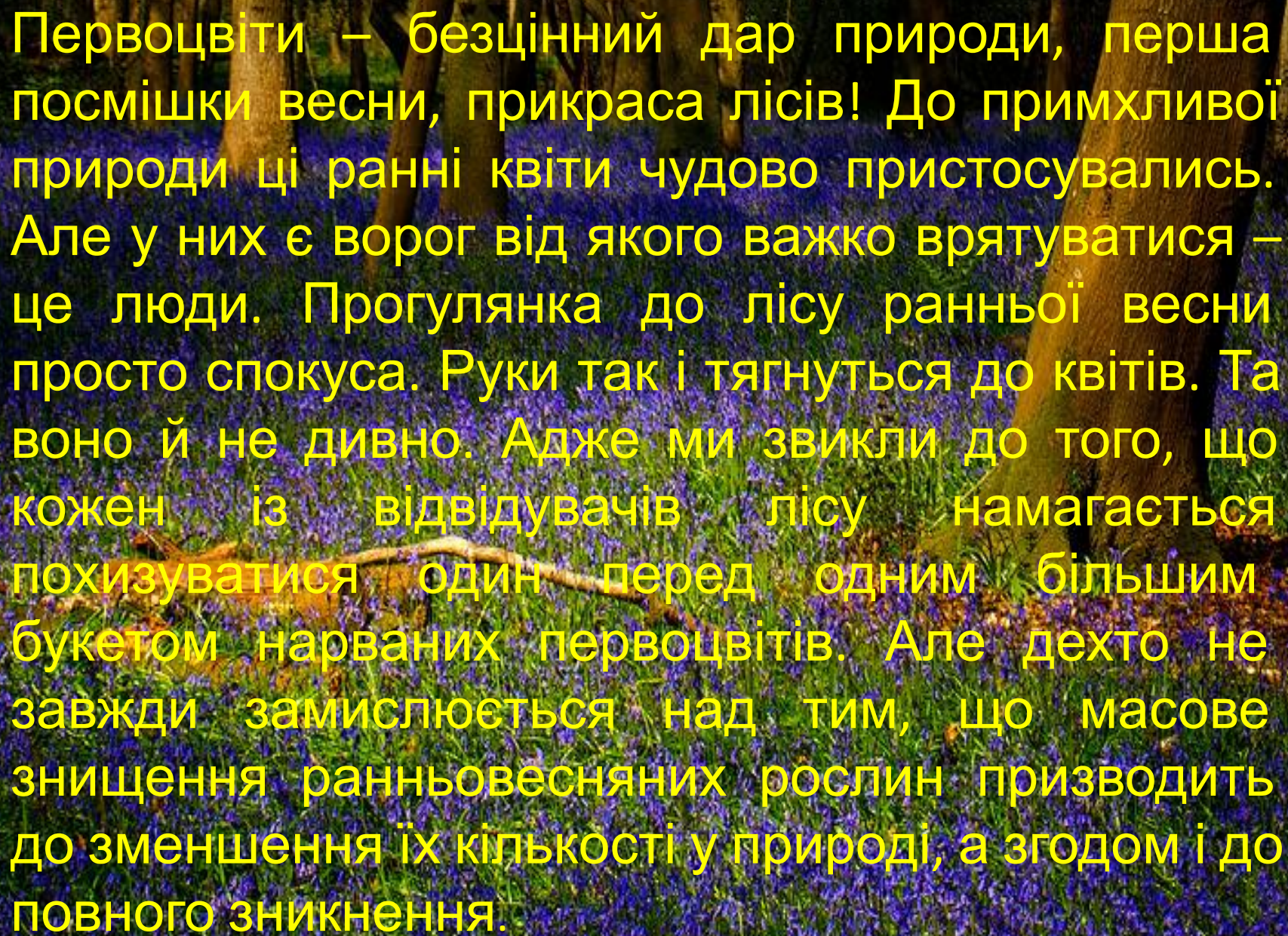


# Збережемо первоцвіти

Підготувала:  
учениця 8 кл.  
Дем'нівської ЗОШ І-ІІ  
ст.  
Жигаленко Богдана

A photograph of a forest floor covered in a dense carpet of bluebell flowers. Several tree trunks are visible in the background, and a fallen branch lies on the ground in the foreground. The text is overlaid on the image in a yellow font.

Первоцвіти – безцінний дар природи, перша посмішка весни, краса лісів! До примхливої природи ці ранні квіти чудово пристосувались. Але у них є ворог від якого важко врятуватися – це люди. Прогулянка до лісу ранньої весни просто спокуса. Руки так і тягнуться до квітів. Та воно й не дивно. Адже ми звикли до того, що кожен із відвідувачів лісу намагається похизуватися один перед одним більшим букетом нарваних первоцвітів. Але дехто не завжди замислюється над тим, що масове знищення ранньовесняних рослин призводить до зменшення їх кількості у природі, а згодом і до повного зникнення.

# Первоцвіти нашого краю



В Україні підсніжники з'являються наприкінці весни, раною весною. Підсніжник звичайний – це рослина з білосніжними квітами що родом із півдня Європи, де він росте в гірських лісах на вологому ґрунті. В Україні підсніжники занесені до червоної книги, знаходяться під охороною. Європейські квітникарі вивели багато сортів підсніжника білосніжного.

# ШАФРАН СІТЧАСТИЙ



Зникаюча декоративна  
ранньовесняна рослина.  
Оболонки бульбоцибулини  
грубо сітчасто волокнисті.  
Цвіте навесні у березні – квітні.  
Росте на степових ділянках,  
узліссях і галявинах світлих  
дубових лісів, на відкритих  
трав'янистих схилах. Зникає  
внаслідок господарського  
освоєння цільних ділянок,  
розорювання, посиленого  
витоптування худобою, а  
також зникнення внаслідок  
збирання весняних букетів.



# ТЮЛЬПАН ДІБРОВНИЙ

## **Чисельність та структура популяцій:**

Популяції локальні з дифузною або груповою просторовою структурою, чисельні, або представлені невеликими групами особин. Віковий спектр лівосторонній, повночленний, популяції інвазійні.

**Умови місцезростання:** Заплавні діброви, байрачні ліси, чагарники.

Типовий вид угруповань класу Quercofagetea. Мезофіт.

## **Причини зміни**

**чисельності:** Порушення природних екотопів внаслідок господарського освоєння територій, зведення лісів, випасання худоби, витоптування у місцях рекреації, збирання на букети.



## Цибуля ведмежа

Вид є сезонним домінантом, панує навесні в трав'яному покриві лісів в окремих місцях на площі до декількох сотень га. В популяціях переважають особини передгенеративних стадій розвитку, квітучі особини складають 20–30% від загальної чисельності. **Умови місцезростання:** Затінені широколистяні та мішані ліси порядку *Fagetalia sylvaticae*. Надає перевагу багатим гумусом свіжим та вологим некислим ґрунтам. Мезофіт. **Причини зникання :** Вузька еколого-ценотична амплітуда, внаслідок чого вразливий до дії антропогенних факторів (суцільні рубки лісів, осушувальна меліорація, зрізання листя та витоптування рослин в процесі заготівлі як харчової та лікарської сировини).

# РЯБЧИК МАЛИЙ

**Чисельність та структура популяцій:** На Лівобережжі популяції досить чисельні, але поступово зменшуються; в інших районах України вид майже зник

## **Причини зміни**

**чисельності:** Порушення умов зростання: розорювання заплав, докорінне та поверхневе поліпшення лук, випасання худоби; зривання на букети, викопування цибулин.

**Умови місцезростання:** Зростає на вологих луках у заплавах річок, зрідка у степових подах.

Найкраще почуває себе в лучних угрупованнях кл.

*Molinio-Arrenatheretae*, зрідка поодинокі екземпляри трапляються в лучно-степових угрупованнях союзу *Fragario viridis-Trifolion montani*. Мезофіт.



# РЯБЧИК РОСІЙСЬКИЙ

**Чисельність та структура популяцій:** Популяції нечисельні — від 1 до 10 особин на 1 м<sup>2</sup> при середній площі від 0,01 до 0,02 га, до 10 до 20 особин на 1 м<sup>2</sup> (0,01 до 0,05 га). За типом просторової структури — ізольовані локальні, рідше лінійні; за типом вікової структури — повночленні, стійкі, гомеостатичні.

**Причини зміни чисельності:** Осушування, розорювання, випалювання, зривання на букети, викопування.

**Умови місцезростання:** Узлісся, чагарники, луки, кам'яністі схили на лужних та кислих ґрунтах. В екотонах між ліською і лучно-степовою рослинністю та у лучностепових угрупованнях. Ксеромезофіт.





Хоч у деяких місцях нашого краю первоцвіти є досить поширеними, та загалом вони є рідкісними.

Більшість з них занесені до Червоної книги, а саме: підсніжник звичайний, шафран Гейфелів (крокус), цибуля ведмежа (черемша) та багато інших. Ці рослини підлягають суворій охороні. Згідно Положення про Червону книгу їх не можна зривати.

За зривання червонокнижної квітки в Україні тягне за собою накладення штрафу на громадян від двадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно добутого і на посадових осіб - від тридцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно добутого.

БЕРЕЖІТЬ  
ПЕРВОЦВІТИ НЕ  
ЗРИВАЙТЕ ЇХ І НЕ  
ТОПЧІТЬ,  
А ЛЮБІТЬ,  
ПРОСТО ЛЮБІТЬ